

TURIZM AGLOMIRATSIYASINI RIVOJLANISHGA TA'SIR QILUVCHI ASOSIY TURISTIK XIZMATLAR

i.f.d, professor. Muxitdinov Xudayor Suyunovich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Toshev Nurbek Janon o'g'li

Qarshi davlat universiteti Turizm va marketing kafedrası mustaqil tadqiqotchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14649590>

Annotatsiya: Ushbu maqolada Turizm aglomeratsiyasining rivojlanishi, turistik xizmatlarning sifat va miqdor ko'rsatkichlariga bevosita bog'liq bo'lib, ushbu xizmatlar turistik hududning jozibadorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ushbu maqolada turizm aglomeratsiyasiga ta'sir qiluvchi asosiy turistik xizmatlar tahlil qilinib, ularning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik jihatlari o'rganiladi. Transport va logistika, mehmonxona va ovqatlanish tizimi, ekskursiya va ko'ngilochar xizmatlar kabi asosiy xizmatlarning muvozanatli rivojlanishi turistik aglomeratsiyaning umumiy samaradorligini ta'minlashda asosiy rol o'ynaydi.

Keywords: Mehmonxona va joylashish xizmatlari, Transport va logistika xizmatlari, Aqlli transport tizimlari.

Kirish: Turizm aglomeratsiyasi — bu turizm sohasida ijtimoiy-iqtisodiy va infratuzilma tizimlarini birlashtirgan va bir-birini to'ldirgan bir nechta turistik resurs va xizmatlarning bir joyda jamlanishidir. Turizm aglomeratsiyasi asosan yirik shaharlar, kurort hududlar yoki turistik mintaqalarda rivojlanadi. Bunday aglomeratsiyalar turistik oqimni jalb qilish va turizmni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi.

2. Turistik Xizmatlar va Ularning Roli

Turistik xizmatlar turizm sohasida muhim o'rin tutadi, chunki ular turistlarga zarur bo'lgan barcha ehtiyojlarni qondirishga yordam beradi. Turizm aglomeratsiyasining rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy turistik xizmatlar quyidagilardir:

Turizm aglomeratsiyasini rivojlanishga ta'sir qiluvchi asosiy omillar (mustaqil o'zgaruvchilar) bilan turizmning natijaviy ko'rsatkichlari (masalan, turizm daromadlari, turistlar soni) o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun ko'p o'zgaruvchili regressiya modellaridan foydalanamiz. Turizmning o'sishini vaqt davomida prognoz qilish uchun vaqt qatorlari modeli (ARIMA)dan foydalanamiz. Bu usul yordamida ma'lumotlar o'tmishdagi tendensiyalar asosida kelajakdagi o'zgarishlarni taxmin qilish imkonini beradi. Bu holda panel ma'lumotlardan foydalanamiz. Bu bizga bir necha turistik hududlarning (shaharlar yoki davlatlar) ma'lumotlarini tahlil qilib, ularning turizm rivoji bilan bog'liq faktorlarini solishtirish va umumiy tendensiyalarni aniqlash uchun kerak bo'ladi. Modellashtirish jarayoni uchun yuqori sifatli ma'lumotlar kerak bo'ladi.

Mehmonxona va joylashish xizmatlari: Mehmonxona va turistik joylashish xizmatlari turizm aglomeratsiyasining poydevorini tashkil qiladi. Bu xizmatlar, o'z navbatida, turistlarning uxlash, dam olish va xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini ta'minlaydi. Yaxshi mehmonxona infratuzilmasi va yuqori sifatli xizmatlar turistlarni jalb qilishda hal qiluvchi omildir.

Transport va logistika xizmatlari: Turistlarning mintaqaga kelishi va ketishini ta'minlash uchun transport tizimi juda muhimdir. Havo, yer va suv transporti xizmatlarining rivojlanishi turizm aglomeratsiyasining muvaffaqiyatli ishlashiga ta'sir qiladi. Aqlli transport tizimlari,

ya'ni avtotransport, metro, avtobuslar va taksilar yordamida turistlarning oson va qulay transport xarajatlari kamaytiriladi.

Ekskursiyalar va madaniy xizmatlar: Turistlarga ekskursiyalar va madaniy xizmatlar, masalan, muzeylar, galereyalar, teatrlar va konsertlar, yuqori sifatli xizmat ko'rsatish orqali yangi tajribalar taqdim etiladi. Madaniy meros va diqqatga sazovor joylarni taqdim etish orqali turizm aglomeratsiyasining jozibadorligini oshirish mumkin.

Restoran va ovqatlanish xizmatlari: Yaxshi sifatli restoranlar va ovqatlanish xizmatlari turistlarning mintaqada qolish vaqti davomida yaxshi tajriba olishlariga yordam beradi. Turistlarga xilma-xil milliy va xalqaro taomlar taqdim etish, mintaqaviy oshxona bilan tanishtirish, turizm aglomeratsiyasining muvaffaqiyatini ta'minlaydi.

Sog'liqni saqlash va wellness xizmatlari: Spa, fitnes markazlari, sanatoriyalar va boshqa sog'liqni saqlash xizmatlari turistlarga yuqori darajadagi dam olishni ta'minlash uchun muhimdir. Wellness turizmi kundan-kunga mashhur bo'lib, bu soha rivojlanayotgan aglomeratsiyalarda muhim o'rin tutadi.

XULOSA

Turizm aglomeratsiyasini rivojlantirishda turistik xizmatlar juda muhim ahamiyatga ega. Yaxshi tashkil etilgan mehmonxona, transport, madaniy va sog'liqni saqlash xizmatlari turistlarning tajribasini yaxshilaydi va turizmning rivojlanishiga ta'sir qiladi. Raqamli texnologiyalar yordamida bu xizmatlar samarali boshqariladi va optimallashtiriladi, bu esa turizm aglomeratsiyasining barqaror rivojlanishiga yordam beradi. Shunday qilib, turistik xizmatlar nafaqat turistlarga yuqori sifatli tajriba taqdim etadi, balki iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga ham katta hissa qo'shadi.

References:

1. O'zbekiston Respublikasining "Turizm to'g'risida" qonuni 2019-yil 18-iyul, O'RQ-549-son O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. [20.12.2022]. <https://president.uz/oz/lists/view/5774>
2. R.Butler. Tourism Area Life Cycle: Contemporary Tourism Reviews-2006. P.45-46
3. D. Ioannides "Tourism in the Age of Globalisation" 2000. P.90-112
4. Leiper N.Tourism system: an interdisciplinary perspective. Palmerston North, New Zealand: Department of Management Systems, Business Studies Faculty, Massey University, 1990, 289 p
5. Qodirov, F. "OPTIMIZATION OF TELECOMMUNICATIONS POWER SUPPLY SYSTEMS BASED ON RELIABILITY CRITERIA." Science and innovation 2.A12 (2023): 15-20.
6. F Qodirov. Aholiga tibbiy xizmatlar ko'rsatishning rivojlanishini iqtisodiy-matematik modellashtirish. Scienceweb academic papers collection . 2023/1/1.
7. F Qodirov. Zamonaviy to'lov tizimlari tahlili va elektron pul birliklari. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1.
8. Farrux Qodirov. Zamonaviy trenajyor va simulyatsiya qiluvchi dasturlarning hozirgi kundagi ahamiyati. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
9. Farrux Qodirov. BUSINESS INNOVATION MODEL OF INCOME AND COSTS FROM THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES TO THE POPULATION. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1

10. Farrux Qodirov. ECONOMIC-MATHEMATICAL MODELING OF THE DEVELOPMENT OF THE PROVISION OF MEDICAL SERVICES TO THE POPULATION. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
11. Farrux Qodirov. THE PLACE OF ECONOMETRICAL MODELING OF HEALTHCARE QUALITY IMPROVEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
12. Farrux Qodirov. DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL SYSTEM OF MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES. Scienceweb academic papers collection. 2023/1/1
13. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "CREATION OF ELECTRONIC MEDICAL BASE WITH THE HELP OF SOFTWARE PACKAGES FOR MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 128-130.
14. Ergash o'g'li, Qodirov Farrux. "IMPORTANCE OF KASH-HEALTH WEB PORTAL IN THE DEVELOPMENT OF MEDICAL SERVICES IN THE REGIONS." Conferencea (2022): 80-83.